

tre (que ens passà per alt a la F-): *Les Farulles*, paratge extens entre els termes de Pallejà i Cervelló: ja consta antigament en la forma *Falulla*, com nom d'una peça de terra, en vinyes, establerta l'any 1564 pel Senyor de Pallejà a Jaume Rosselló, pagès de St. Vicenç «en lo lloch anomenat *La Falulla*» (fac-símil en l'opuscle *Toponímia de Pallejà* d'Albert Masseguer, 1994); amb molta etim. pop.: és un NP de la fecunda arrel aràbiga *ʕll* (var. *ʕlll*) 'baixar, descansar, ajuntar-se': 7 NPP a Aràbia (Hess, 52); 10 altres a Algèria, especialment el femení *Halūla* (GGAig.). De *Al-Hālūla* > *L'A(l)ʕalulla* dissim. en *La-ʕarūlā*.

Segarrès, Segàrria, Segarró, Segar(r)rulls, V. Segarra 15

SEGART

Poble valencià del Baix Palància, enlairat cap a la 20 muntanya del *Garbí*, uns 8 k. OSO. de Morvedre.

PRON.: *segárt*, oït allé en una enq. de 1959 (fi de la Ll. xxx); gentilici: *segardi* (*AlcM*) formació recent, amb una -d- analògica.

MENCIONS ANT. En el *Rept.*, *Segart*, castell prop de *Buselca* ['Beselga'] (Bof., 508); 1241: *Sagart* (Huici I, 336); 1243: «castrum *Sagard* in regno Valencie» (Villan., *Vi. Li.* VII, 256, 254.5); 1246: *Sagart* (Huici I, 426, però *Segart* 424); 1 1276: «réditos del castillo de *Sagart*, a favor de Rodr. Jiménez de Luna» (Mtz. 30 Fdo., *Doc. Val. ACA* II, 178); 1280: *Sagart* (id. ib. II, 1261); 1325, cita sense precisar la forma (*BABL* II, 5).

ETIM. Teòricament es pot argumentar a favor d'unes quantes; sense accontentar-nos amb la primera, heus-les ací totes imparcialment.

A) *Sagar-di* 'lloc de pomeres, terra de pomar', ja així Simonet, *Glos. Moz.*, «manzanal», deriv. del bc. *sagarr* 'poma', amb sufix -di: és el que hi forma normalment els col·le. de noms d'arbre; cogn. basc *Sagardi* (Mitxelena, *Apell.*, § 532). Cf., supra, l'art. *Segarra*, amb nombrosos llocs ben arrelats tot al llarg del P. Valencià, i un cas com el d'*Aialt* (veg.-lo en aquest art. junt amb *Ieldo*, que és ben prop de *Segart*) ens mostra que aquesta sufixació en -di era també productiva en l'ibèric primitiu de terres valencianes.

B) Un NP germànic diu *AlcM*. En efecte són fecunds els components SIGI- i -HARD en aquesta família ling.; si bé, essent *Sigihard* la forma de l'ètimon teòric, G + H dóna kb pertot en aqueixes llengües — i realment formes com *Sichard* (també *Siggardis*, fem., 50 però amb -GARDI) són ben conegudes— la g ens faria fort escrupol en el Princ.; ací, però, es podria explicar pel filtre de l'àrab (on el q és cons. sonora fortis). Però hi ha doble contradicció: això ja no fóra possible en el Princ., i en el P. Val., a penes hi ha cap NL 55 d'origen germ. antroponímic; llevat d'aquells que ja vingueren amb els conqueridors bo i fets com a NPP i testificats en català (com *Alberic*); 2 altrament *Sichard* era un NP fràncic que no sembla existir en gòtic i això és incoherent amb el mossàrab, on només 60

hi podria haver gòtic.

C) Un cèltic SEG-ÀRETO, que es podria certament construir a base de l'arrel de SEGO-BRIGA > *Sogorb*; però justament a tocar de Saguntum, la gran ciutadella anti-cèltica, seria ben xocant.

D) Seria un nom d'ocell? 1) A Morvedre, hi ha una pda. d'horta, dita «El Segart», tocant a les marjals, prop del te. de Puçol (enq. de 1961, i IGC 3º25 × 39º38): els cegards (*DECat*) són aus de pas, que freqüenten els estanyols i aiguamolls: el poble estudiat, no n'és massa lluny (uns 6 k.): vindria d'aquí? 2) Cf. *saq(a)r* 'falcó' (d'on l'antic *sacre*) que ha estat usat com NP a Aràbia (Hess, 346); el que ens hi fa pensar és sobretot el fet (almenys curiós) que un *Azmet Abenzahacar* surt en un doc. de 1245 referent precisament a Segart (Huici I, 428), suscitant la pensada que fos l'epònim d'aquest NL.

Però hi ha diversos caps que no lliguen, car els uns fan pont parcial en un sentit i els altres en un altre. Amb *Aben-* s'acosta el NP algerià *Be-š-Šákra* (GGAig., 49), car *Ben* s'abreuja en *Be* a Algèria; però *aba* discrepa i tampoc *Šaqqâr* ni *Zekkâr* ni *Saggâr*, també algerians, basten per donar compte de -rt de Segart.

Al capdavant resta cosa raonable mirar l'encontre geogràfic en el doc. de 1245 com mera coincidència. També hi deu haver mera paronímia de Segart amb un *Açacar*, que crec hapax del *Rept.*, car sembla ser el nom d'un portal de la ciutat de Val.: un «casale molendinorum --- qui --- sunt inter portam de Exera et de Açacar» (a. 1238: Bof., 377.17) (mentre que entre aquest i el citat *Abenzahacar* potser sí que hi ha nexa).

En conclusió, només la via A) té bases fermes i inobjectable: el terreny de Segart no és d'aiguamoll, sinó de conreu, però no enterament sec: «pequeños bancales de huerta regados por las fuentes que nacen por el cauce del barranco» (GGRV, 792). Bona terra per fer-hi feixes de pomeres i altres fruiters de poca exigència —pocs llocs tan adequats en terra valenciana, tan ufanosa pertot. L'ús amb article de la pda. de Puçol (D1) no és objecció per a l'etim. bascoide, car també allí es podia repetir la pomereda.

Amb *Sagardi* lliga molt la a inicial de la grafia *Sagart*, predominant en les mencions antigues. I pel pas a través de l'àrab s'explica que de vegades s'hagi tornat e, i que la -d hi aparegui com -t.

1 Sembla que es refereixi a un doc. semblant CCandi, si bé amb variants no sé si fidels, resumint un doc. trobat a Vic: «bens a València, com lo castell de *Sagara*, y les alq. de Murvedre, que pogué canviar lo prelat, en 1242, ab lo castell y vila de Calient» (*Mi. Hi. Ca.* II, 424). — 2 A Itàlia prou: Campo *Sigardi* a Toscana (Pieri, *Top. Arno*), però no en el Princ. que és on l'hauríem de trobar.

Segimon NP, del nom germ. SEGIMUND. Ben conegut en la nostra toponímia, com nom del sant d'ermites. P. ex. *St. Segimon* damunt Viladrau, en el vessant de Matagalls, i *Sant Segimon del Bosc*, entre Buixalleu i Joanet etc. I *Can Segimon* nombroses masies. En